

[Anker Lau.]

være enighed om at lægge vægten på den størst mulige effektivitet. I bemærkningerne til lovforslagets § 1 siger imidlertid den højtærede minister:

„Det foreslås i lovens første paragraf at angive lovens formål i overensstemmelse med bemærkningerne i afsnit 45 i trustkommissionens betænkning. Det er dog fundet rigtigst at nævne erhvervsfriheden først for derved at understrege den vægt, som må lægges herpå ved afvejningen af de forskellige synspunkter.“

Jeg kan ikke se rettere, end at der må være en ret afgørende forskel mellem kommissionens og ministerens målsætning. Kommissionen fremhæver effektiviteten som det mest afgørende kriterium, medens ministeren sætter erhvervsfriheden forrest.

Jeg beder den højtærede minister bekræfte eller afkræfte denne opfattelse, thi det er jo meget væsentligt for fremtidens administration, om den, når striden står mellem monopollet som det mest effektive på den ene side og hensynet til næringsfriheden på den anden, skal træffe afgørelsen til fordel for næringsfriheden eller ikke. Dette spørgsmål kan blive i høj grad afgørende i mange tilfælde, ikke mindst fordi man flere steder i betænkningen fremhæver monopollet som en under visse omstændigheder effektiv erhvervsform.

Lovforslaget forbyder som bekendt eksklusivaftaler uden smålig hensyntagen til en nærmere definition af dette begreb, men den mest eksklusive aftale af alle, monopollet, forbydes ikke, og jeg ser ikke, at ministeren har taget afstand fra betænkningens ord om monopolers effektivitet. Derfor kan monopoler dog godt i enkeltstående tilfælde være nødvendige. Hvorledes man i det hele taget vil konstatere et monopols effektivitet, står mig ikke klart, og det ville være vejledende for mig, om den højtærede minister ville give udtryk for, hvorledes man bærer sig ad med det. Det er dog kun konkurrencen, der kan afgøre, hvad der er mest effektivt.

Derefter skal jeg gøre nogle bemærkninger om den fortolkning, man nu anvender med hensyn til de såkaldte konkurrencebegrænsninger, og om den bemyndigelse, man i denne forbindelse giver et tilsynsråd, der ud fra en saglig betragtning må være

temmelig inkompetent. Under krig og krise kan man naturligvis finde sig i meget og gå med til meget, fordi vi da alle er under nødvendighedens lov, men skønt der nu er varer nok, konkurrence nok, prisfald o. s. v., synes man stadig at have sine tanker henvendt på den krisetid, vi har overstået, og at undervurdere forbrugernes dømmekraft. Således som forslaget er formet, er det efter min mening altfor vidtgående under normale markedsforhold og synes egentlig kun at tilstræbe at holde så meget som muligt under kontrol, og er der noget, der hindrer effektiviteten i erhvervslivet — det vil jeg gerne understrege overfor den højtærede minister — er det netop denne risiko for omfattende og vilkårlige indgreb i forretningslivet når som helst og hvor som helst.

I lovforslagets § 2 siges der om lovens område:

„Denne lov finder anvendelse indenfor erhvervsgræne, hvor konkurrencen i hele landet eller indenfor lokale markedsområder er begrænset som følge af virksomhedernes størrelse, finansielle sammenknytning, aftaler, vedtagelser og bestemmelser eller andre organisationsmæssige og strukturelle forhold eller som følge af indgreb fra det offentliges side.“

Jeg tror, man tør sige, at man har fået det hele med. Man bruger her, synes det mig, i højere grad end hidtil det norske princip. Man slutter paragraffen — for en sikkerheds skyld — med en sætning, der opsamler alt, hvad der ikke kan gives konkret udtryk.

Det hele er jo en bemyndigelseslov til at udøve et skøn. Man skal derfor være helt klar over, hvilken magt der her søges givet, og hvad denne magt kan bruges til.

I bemærkningerne går man videre endnu og gør udtrykkeligt opmærksom på, at paragraffen tager sigte på tilfælde, hvor der vel ikke findes aftaler, vedtagelser eller bestemmelser, men hvor branchens opbygning — herunder eventuelle tidligere aftaler — medfører, at virksomhederne hver for sig varigt ser deres interesse i at undlade aktive konkurrencehandlinger.

Efter dette vil enhver virksomhed, der drives jævnt og sundt som almindelig næringsvej for indehaveren, kunne fortolkes ind under loven. Selvom adgangen til at gribe ind er begrænset til tilfælde, der